

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202000113/2

Tiranë ___/___/2020

Lënda: *Rekomandime për inspektimin e kryer në Stacionin e Policisë Kufitare Porti Durrës dhe në Drejtorinë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës.*

Drejtuar: Z. Besnik Tarja
Shef i Stacionit të Policisë Kufitare Porti Durrës

Durrës

Z. Ndue Doçi
Drejtor i Drejtorisë Vendore për Kufirin dhe Migracionin

Durrës

Për dijëni: Eduart MERKAJ
Drejtor i Departamentit për Kufirin dhe Migracionin

Tiranë

Të nderuar zotërinj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Stacionin e Policisë Kufitare Porti Durrës dhe në Drejtorinë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës. Inspektimi u krye në datën 12.06.2019, sipas një Plani Inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues bënë pjesë z. Alfred Koçobashi, z. Besnik Deda dhe z. Genci Tërpo, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi ishte periodik dhe kishte si qëllim kqyrjen e ambienteve ku mbahen dhe trajtohen personat e shoqëruar në Stacionin e Policisë Kufitare Porti Durrës dhe në Drejtorinë Vendore të Policisë Kufitare dhe Migracionit Durrës, verifikimin e dokumentacionit dhe procedurave për respektimin e të drejtave të qytetarëve shqiptar dhe të huaj që kalojnë në Pikën e Kalimit Kufitar Porti Durrës, të drejtat e personave të

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

riatdhesuar nga policitë e vendeve të tjera (deportiv e inad), kushtet e qëndrimit të tyre, monitorimin e sjelljes së punonjësve të policisë me qytetarët, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit të bëra pas inspektimit të mëparshëm.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit të inspektimit, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrorë konkluzionet përfundimtare si më poshtë.

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetasit e privuar nga liria, grupi i inspektimit u takua fillimisht me Drejtorin e Drejtorisë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës dhe me Shefin e Stacionit të Policisë Kufitare Porti Durrës të cilat u vunë në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit. Drejtuesit e këtyre institucioneve dhe punonjësit e policisë kufitare të cilët u kontaktuan nga grupi i inspektimit, u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë vizitës inspektuese dhe komunikimit për çështje që lidheshin me objektin e inspektimit.

Grupi i inspektimit, pasi mori informacionin e nevojshëm, vizitoi ambientet e shoqërimit në Stacionin e Policisë Kufitare Porti Durrës, inspektoi zyrat e punës të punonjësve të policisë, si dhe këqyri dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar, të arrestuar/ndaluar apo të riatdhesuar.

Stacioni i Policisë Kufitare Porti Durrës është pjesë përbërëse e Drejtorisë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës. **Në këtë stacion**, përveç ambienteve të kontrollit të pasaportave dhe personelit përgjegjës për këtë funksion në godinën kryesore të kësaj Pike Kalimi Kufitar gjendeshin zyra të pajisura me teknologjinë e informacionit (sistemi TIMS) dhe personelin e specializuar për të identifikuar dhe proceduar lidhur me rastet e paraqitura problematike në momentin e hyrjes-daljes në territorin shqiptar, **kishte edhe dy ambiente ku qëndronin për pak kohë shtetasit shqiptarë të kthyer nga policitë e vendeve të tjera, shtetasit e huaj që hyjnë me dokumentacion të parregullt në vendin tonë, si dhe shtetasit shqiptarë ndaj të cilëve për arsye ligjore vendosej refuzimi për të dalë jashtë shtetit.**

Stacioni vepronte me struktura dhe logjistikë pranë Pikës së Kalimit Kufitar Durrës.

Grupi monitorues u njoh me punën e bërë dhe praktikën e ndjekura në këtë pikë në raste të problemeve me kategori të ndryshme. Një nga kategoritë më shqetësuese ishte ajo e personave të deklaruar si të papranuar apo të papranueshëm në territorin italian për shkak të pamjaftueshmërisë së mjeteve financiare, pamjaftueshmëri që konstatohet nga pala italiane mbi arsyetimin e diskutueshëm se personi, sipas rregullave të zonës Schengen, duhet të këtë me vete apo të disponueshme një shumë financiare specifike për kalimin e kufirit.

Ambientet e punës të punonjësve të policisë ishin të ndërtuara me kushte komode sipas standardeve të përcaktuara në aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi.

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Ambienti i shoqërimit në Stacionin e Policisë Kufitare Porti Durrës nuk ishte ndërtuar sipas parashikimeve në procedurat standarde “*Rregullat teknike të shoqërimit në polici*”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 306 datë 31.03.2016, sepse nuk kishte tre dhoma shoqërimi dhe të ndara më vehte, respektivisht një për meshkuj madhorë, një për femra dhe një për të mitur.

Lidhur me rastet e identifikuara dhe konsultuara në sistemin TIMS nga ana e personelit të Policisë Kufitare për personat me probleme dokumentacioni **të cilëve u refuzohet dalja jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë**, persona të shpallur në kërkim policor, persona të deportuar apo **persona të huaj që vijnë në këtë port me dokumentacion të parregullt** dërgoheshin në këto dy ambiente dhe intervistoheshin nga punonjësit e policisë.

Dy dhomat e intervistimit ishin të pajisura me orënditë e nevojshme, stola për qëndrimin ulur të personave që intervistoheshin, me teknologjinë e informacionit (sistemi TIMS) dhe personelin e specializuar intervistues.

Për këtë kategori personash dhe veçanërisht për personat e shoqëruar të dyshuar se kishin probleme penale, në Drejtorinë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës ishin përshtatur dy ambiente qëndrimi. Këto ambiente ishin me hapësira të pamjaftueshme, me ndriçim të kufizuar natyral dhe të pa pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrimin ulur të personave të shoqëruar, si dhe dyert ishin me shula e dryna. Pranë këtyre dhomave, në korridorin e godinës ishte edhe një tualet me kushte normale. Këto ambiente nuk garantonin kushte dinjitoze për qëndrimin e personave të shoqëruar në këto organe të Policisë së Shtetit.

Në ambientet e kësaj drejtorie kishte edhe një apartament të ndërtuar me donacione nga një OJF me të gjitha kushtet e nevojshme, i cili përdorej për akomodimin e përkohshëm të familjarëve të rikthyer, për qëndrim e grupeve vulnerabël, si gra, vajza të trafikuar dhe të mitur. Ky ambient ishte me hapësirë të mjaftueshme, me ndriçim të plotë natyral e artificial dhe kushte normale për qëndrim, i pajisur me një divanë dhe dy kolltukë, si dhe një tualet me kushte normale.

Mjedisi i shoqërimit dhe ambientet e tjera ishin të lyera dhe të pastra nga ana higjieno-sanitare. Në ambientet e shoqërimit të Drejtorisë Vendore për Kufirin dhe Migracion Durrës nuk ishte instaluar një sistem i monitorimi me kamera me qëllim mbajtjen në vëzhgim të personave të shoqëruar në këtë organ.

Avokati i Popullit e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor si një standard ndërkombëtarë për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit ndaj tyre.²

² “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të rregjistrohen në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluar i gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

Në kohën e kryerjes së inspektimit nuk kishte asnjë person të shoqëruar.

Ambientet e qëndrimit të shtetasve të riatdhesuar

Në Pikën e Kalimit të Kufirit Durrës, riatdhesohen në mënyrë periodike nga policitë e vendeve të tjera shtetas shqiptarë. Personat e riatdhesuar dhe të shoqëruar në këto organe regjistroheshin në sistemin TIMS, si dhe intervistohen të gjithë nga punonjësit e policisë. Ndërkohë ndaj tyre bëheshin edhe verifikime nëpërmjet organeve të policisë sipas vendbanimit përkatës. Sipas, punonjësve të policisë, koha e qëndrimit në këto organe të personave të shoqëruar shkonte deri në 3- 4 orë. Ndërsa në rastet kur ndaj personat e shoqëruar vendosej arrestimi apo ndalimi i tyre, ata dërgoheshin menjëherë në ambientet e sigurisë të Komisariatit të Policisë Durrës.

Nga punonjësit e policisë u informua se, për komunikimin e tyre me shtetasit e huaj siguroheshin përkthyes dhe kur ishte e nevojshme edhe avokat mbrojtës pa pagesë.

Në të dy këto organe nuk kishte regjistra për evidentimin e të dhënave të personave të shoqëruar sipas kërkesave të përcaktuara në ligjin nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe në procedurën standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 306 datë 31.03.2016.

Në ambientet e shoqërimit dhe korridoret e Stacionit të Policisë Kufitare Porti Durrës dhe të Drejtorisë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës ishin vendosur postera me informacionin e nevojshëm lidhur me të drejtat e personave të shoqëruar dhe arrestuar/ndaluar, si dhe drejtën e shtetasve të huaj për të kërkuar statusin e refugjatit. Gjithashtu personeli intervistues kishte formularë për kërkimin e statusit të refugjatit dhe sipas tyre i viheshin në dispozicion së bashku me sqarimet e duhura të gjithë të interesuarve.

Këta formularë plotësoheshin si pjesë e procedurës së përzgjedhjes e cila synonte kategorizimin e personave jo shtetas shqiptarë që ndalohen nga policia, në emigrantë ekonomikë të cilët pranojnë të kthehen vullnetarisht në vendin e tyre dhe kërkojnë për këtë ndihmën e IOM, në persona të trafikuar apo në rrezik trafikimi dhe në azilkërkues.

Në rastin e konstatimit në Pikën e Kalimit Kufitar të personave jo shtetas shqiptarë të cilët nuk plotësonin kushtet për hyrje apo qëndrim në territorin shqiptar, ata intervistoheshin edhe nga specialistët e Drejtorisë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës dhe pastaj dërgoheshin ose në Qendrën e Pritjes së Azilkërkuesve në Babrru, Tiranë, ose në Qendrën e Mbyllur për të Huajt e Parregullt në Karreç, Durrës.

Në momentin e inspektimit nuk konstatuam persona të riatdhesuar në ambientet e këtij institucioni, ndaj grupi i inspektimit nuk mundi të zhvillojë intervista në lidhje me problematikat që ata i shqetësonin. Lidhur me këtë çështje, Institucioni i Avokatit të Popullit sjell në vëmendje kërkesat e nenit 109/1/f të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, në cilin parashikohet e drejta e punonjësit të policisë që të shoqërojë personat në ambientet e Policisë, për hyrje të paligjshme në kufirin shtetëror, si dhe në rastet e dëbimit ose ekstradimit.

Në pikën 5 të po këtij neni, thuhet shprehimisht se: *“Punonjësi i policisë, dokumenton në proces-verbal veprimet e kryera me personin e shoqëruar. Procesverbalin nënshkruhet në fund të çdo flete nga punonjësi i policisë që ka kryer veprimet dhe personi i shoqëruar. Një kopje e procesverbalit i vihet në dispozicion personit të shoqëruar.”*

Sjellja e punonjësve të policisë gjatë komunikimit me qytetarët

Gjatë kohës së inspektimit në Pikën e Kalimit Kufitar Durrës u monitorua edhe sjellja e punonjësve të policisë në komunikimin me qytetarët e ndryshëm, kryesisht me qytetarët shtetas shqiptar dhe të huaj që hynin e dilnin në atë moment në këtë institucion.

Nga monitorimi dhe pyetja e disa prej qytetarëve që hynin dhe dilnin nga Pikën e Kalimit Kufitar Durrës, u konstatua se punonjësit e policisë komunikonin në mënyrë korrekte dhe me etikë me ta duke i trajtuar me respekt e dinjitet.

Ne gjykojmë se kjo mënyrë sjelljeje e punonjësve të policisë jo vetëm që është një detyrim ligjor, por ndërkohë ajo rrit imazhin dhe prestigjin e organit të Policisë së Shtetit Shqiptar në publik. Ndërkohë ajo rrit edhe besimin e qytetarëve vendas e të huaj ndaj këtij organi të administratës publike.

Për sa më sipër, me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”* dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 *“Për Avokatin e Popullit”*, i ndryshuar, ku përcaktohet se: *“Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”*,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të nevojshme për ndërtimin e ambienteve të shoqërimit në Stacionin e Policisë Kufitare Porti Durrës dhe në Drejtorinë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës sipas kërkesave të parashikuara në dispozitat e ligjit nr. 108/2014 *“Për Policinë e Shtetit”* dhe në procedurën standarde: *“Rregullat teknike të shoqërimit në polici”*, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 306 datë 31.03.2016, duke krijuar tre dhoma shoqërimi më vehte, respektivisht një për të rriturit madhorë, një për femra dhe një për të miturit, të pajisura me orënditë e nevojshme dhe me kushte dinjitoze për qëndrimin e të shoqëruarve.

2. Marrjen e masave të menjëhershme për arredimin e ambjentit ekzistues në Drejtorinë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës me orënditë e nevojshme për qëndrim ulur të personave të shoqëruar, deri në momentin e ndërtimit të ambienteve të reja të shoqërimit.

3. Marrjen e masave të menjëhershme për vendosjen në Stacionin e Policisë Kufitare Porti Durrës dhe në Drejtorinë Vendore për Kufirin dhe Migracionin Durrës të regjistrave për evidentimin e të dhënave të personave të shoqëruar sipas kërkesave të përcaktuara në ligjin nr. 108/2014 *“Për Policinë e Shtetit”* dhe në procedurën standarde: *“Rregullat teknike të*

shoqërimin në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 306 datë 31.03.2016.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditorë, sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONERE

ERMONELA XHAFA

Konc. A. Koçobashi
G.Tërpo
B.Deda